



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Vbi erat Deus antequam esset creatura. C. D. E. F. G

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Ioan. 17. d
T m. 9. tra-
ctatus. 117.
ad c. 13. 105.

perfectè. Mali vero, et si ibi sint ubi ipse est, qui nusquam deest, non tamen sunt cum eo. Vnde Augustinus super Ioannem. Non satis fuit dicere: Ubi ego sum, & illi sint: sed addidit, mecum: quia & ibi miserari possunt esse ubi & ille est, qui nusquam deest. Sed beati sunt cum illo, quia non sunt beati nisi ex eo quod cum illo sunt: qui fruuntur eo, & vident illum sicut est. Mali vero non sunt cum illo: ut cæci in luce non sunt cum luce: nec boni ita nunc sunt cum eo ut videant per speciem, et si sunt aliquo modo cum eo per fidem. Quomodo autem Deus habitet in bonis, ex illis aliquatenus intelligere valebis, quæ supra dicta sunt, cum de spiritus sancti processione temporaliter ageretur: ubi licet ex parte, exponitur (ex parte n. cognoscimus, & ex parte prophetamus) quomodo spiritus sanctus habitet in nobis, qui non sine patre & filio inhabitat.

*Vbi erat vel habitabat Deus antequam esset
creatura.*

Aug. ca. 27.
Tomo. 6.

Si autem queris, ubi habitabat Deus antequam sancti essent? Dicimus quia in se inhabitabat. Vnde Aug. in li. 3. contra Maximin. in templo, inquit, suo habitat Deus, scilicet in sanctis qui sunt templum Dei, modo secundum fidem ambulantes: & templum Dei erunt aliquando secundum speciem, qualiter etiam nunc templum Dei sunt angeli. Sed dicit aliquis: Antequam faceret Deus cælum & terram, antequam faceret sanctos, ubi habitabat? In se habitabat Deus: apud te habitat, & apud se est. Non ergo sancti sunt domus Dei, ut ea subtracta cadat Deus. Imo sic habitat Deus in sanctis ut si ipse discesserit, cadat.

*Multa hic breuiter docet quæ confirmant
predicta.*

Tom. 2. epi.
57. ad Dardanum.

Sciendum est etiam, quia ut ait Augustinus in lib. ad Dardanum. Dicit nisi stultissime nequit, spiritum sanctum non habere locum in nostro corpore, quod totum anima nostra impleuerit. Stultum dicitur

citur etiam angustiis alicubi impedire Trinitatē,
 ut pater & fili⁹ & spiritus S. alicubi simul esse non
 possint. Verum illud est multo mirabili⁹ quod cū
 Deus vbiq; sit totus, non tamen in omnib⁹ ha-
 bitat. Quis porro audeat opinari, nisi inseparabi- *Ibid paulo*
 litatē Trinitatis penitus ignoret, quod in aliquo *inferius.*
 possit habitare pater & filius, in quo nō habitet S.
 S. aut in aliquo spiritus S. in quo nō habitet pater
 & filius? Fatendum est ergo vbiq; esse Deum per
 diuinitatis præsentiā, sed nō vbiq; p inhabitatio-
 nis gratiā. Propter hanc n. inhabitationem gratiæ *Luca. 11. a.*
 non dicimus: Pater noster qui es vbiq;, cum & *Math. 6. b.*
 hoc verum sit: sed qui es in cœlis, id est, in sanctis:
 in quibus est quodam excellentiori modo.

*Quod Deus inhabitator est quorundam nondum cogno-
 scientium Deum, & non quorundam
 cognoscentium.*

E

ILLVD quoq; mirabile est, quia ut ait Aug. in *Eadem ep̄.*
 eodem, Deus est inhabitator quorundā, nondum *57 paulo in*
 cognoscentium Deum, & non quorundā cognof- *ferius, ad*
 centium Deum. Illi enim ad templum Dei non p- *mediū.*
 tinent, qui cognoscentes Deum, non sicut Deum
 glorificant. Ad templum Dei pertinent paruuli
 sanctificati Sacramento Christi, & regenerati S.
 S. qui nondum valent cognoscere Deū. Ergo quē
 potuerunt illi nosse nec habere, isti potuerūt ha-
 bere antequam nosse. Beatissimi autem sunt illi,
 quibus est Deum habere, quod nosse. Hic aliqua-
 tenus aperit Aug. quomodo Deus habitet in ali-
 quo, id est, habeatur: cum videlicet ita est in ali-
 quo, ut ab eo cognoscatur & diligatur.

*Quomodo Deus totus vbiq; sit per essentiam, non potest in-
 telligi ab humano sensu.*

F

Ex prædictis patet, q̄ Deus vbiq; totus est p ef-
 sentiā, & in sanctis habitat per gratiam. Cumque
 superius licet tenuiter, ostēsum sit qua ratione di-
 catur

catur

*Chryso ad
Heb. c. 10.
Hom.
2. in princ.*

*Ibidem con-
tinuo.*

catur habitare in quibusdā, nūc efflagitaret ordi-
nis ratio id etiā assignari, quomodo ubiq; per es-
sentiam & totus sit: nisi huius cōsiderationis subli-
mitas atq; immēsitās, humanæ mentis sensum o-
mnino excederet. ut n. ait Chryso. super epistolā
ad Hebr. Sicut multa de Deo intelligim⁹, quæ lo-
qui penitus non valem⁹: ita multa loquimur quæ
intelligere non sumus idonei. Verbi gratia, quod
ubiq; Deus est scimus & dicimus: quomodo autē
ubique sit, intellectu non capimus. Item, quod est
incorporea quædam virtus, quæ est omnium cau-
sa bonorum scimus, quomodo autem vel quæ i-
sta sit penitus ignoramus.

*Quorundam opinio, qui præsumunt ostēdere quomodo Deus
ubique sit per essentiam, potentiam,
præsentiam.*

QVIDAM tamen immensa ingenio suo metiri
præsumentes, hoc ita fore intelligendum tradide-
runt, q̄ Deus ubiq; per essentiam esse dicitur: non
q̄ Dei essentia proprie sit in omni loco, & in omni
creatura: sed quia omnis natura atq; omne quod
naturaliter est, in quocunq; loco sit, per eū habet
esse: & omnis locus, in quo illud est. Idem etiam
dicunt, ideo Deum ubiq; dici esse per præsentiam,
vel per potentiam, quia cuncta loca sunt ei præ-
sentia, & quæ in eis sunt, nec in eis aliquid opera-
ri cessat. Nam & ipsa loca, & quicquid in eis est, ni-
si ipse conseruet, manere non possunt. In his ergo
per substantiam De⁹ esse dicitur, ut aiunt: quia per
virtutem propriæ substantiæ suæ facit ut etiam
loca sint, & omnia qui in his sunt. Sed licet hæc
vera sint quæ asserunt in explanandis intelligētis
prædictorum, in illis tamē verbis, quibus dicitur
Deus ubique esse per essentiam, plus contineri
credendum est, quod homo viuens capere non
valet.

Quis